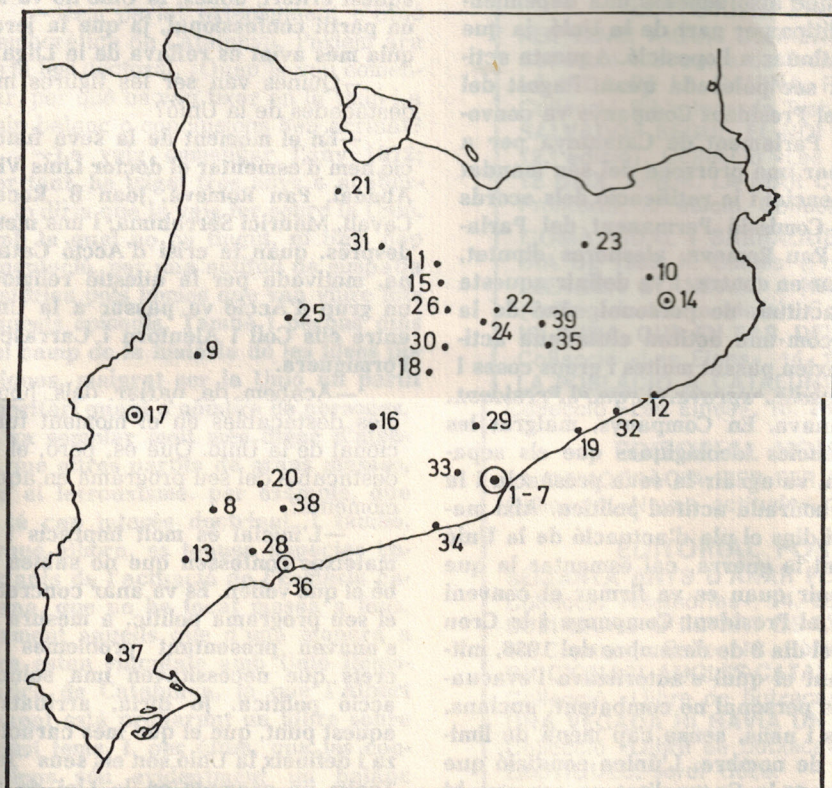

**ENTREVISTA AMB EL PARE
HILARI RAGUER, AUTOR D'UNA TESI
DOCTORAL SOBRE EL TEMA
UNIÓ DEMOCRÀTICA DE CATALUNYA (1931-39).
HISTÒRIA D'UNA CREDIBILITAT
POLÍTICA.**

EXPANSIÓ GEOGRÀFICA

AGRUPACIONS LOCALS DE LES QUALS TROBEM CONSTÀNCIA EN
ELS CONGRESSOS.

BARCELONA - CIUTAT (1-7)

- 1 Entitat matriu
- 2 Camp d'en Grassat
- 3 Gràcia
- 4 Horta
- 5 Sant Andreu
- 6 Sant Gervasi
- 7 Sarrià

COMARQUES (8-39)

- 8 Albarca
- 9 Balaguer
- 10 Banyoles
- 11 Berga
- 12 Blanes
- 13 Falset
- 14 Girona
- 15 Gironella
- 16 Igualada
- 17 Lleida
- 18 Manresa
- 19 Mataró
- 20 Montblanc
- 21 Montferrer
- 22 Olost
- 23 Olot
- 24 Oristà
- 25 Ponts
- 26 Puig-Reig
- 27 Premià de Mar
- 28 Reus
- 29 Sabadell
- 30 Sallent
- 31 Sant Llorenç dels Morunys
- 32 Sant Pol de Mar
- 33 Sant Vicenç dels Horts
- 34 Sitges
- 35 Taradell
- 36 Tarragona
- 37 Tortosa

- 38 Valls
- 39 Vic

Aquest és el títol de la tesi doctoral —de Dret Polític— presentada el dia 26 de setembre d'enguany, a la Facultat de Dret de la Universitat Central de Barcelona, pel pare Hilari Raguer, monjo de Montserrat. Essent al mateix temps, per a la història de l'esmentada Facultat, la primera vegada que era presentada una tesi doctoral en llengua catalana. Però si avui parlem amb el pare Hilari Raguer no és solament pel fet de la tesi doctoral presentada en català, fet realment important i històric, sinó pel tros d'història de Catalunya que van fer possible uns homes a través d'UNIÓ DEMOCRÀTICA DE CATALUNYA. Una història que es va encetar el 7 de novembre de 1931, que d'abril del 1939, però que avui encara és viva, perquè hi ha unes persones que, malgrat les circumstàncies, han mantingut la torxa d'un pensament polític fonamentat en unes arrels cristianes i humanístiques. Tornant a la tesi doctoral del pare Hilari Raguer, podem dir que el tribunal que la va haver de jutjar era format pels senyors Pi i Sunyer, com a President, González Casanova, Font i Rius, Sureda Carrión i Manuel Jiménez de Parga, que va ser el director de la tesi. Aquest tribunal la va qualificar, per unanimitat, amb les màximes qualificacions "excellent cum laudae". Fins i tot alguns membres del tribunal van comentar amb el pare Hilari: "això no sembla una tesi, és una història apassionant". També van insistir que se'n fes una ràpida publicació, la qual cosa està en tràmits en aquests moments, essent el seu títol més probable: LA UNIÓ DEMOCRÀTICA DE CATALUNYA I EL SEU TEMPS (1931-1939). De tot això, doncs, parlem amb el pare Hilari Raguer, monjo de Montserrat. De com va néixer la idea de fer la tesi sobre Unió Democràtica de Catalunya, dels anys en què hi ha estat treballant, dels homes d'Unió, dels fets d'Unió i de les conclusions a les quals ha arribat.

—Vaig creure que podia ser un punt de vista interessant no solament

com a estudi d'un partit polític, sinó que, fins i tot, per a estudiar el comportament dels catòlics catalans durant la República i la guerra. D'un catolicisme democràtic, liberal i molt fort en aquells anys i molt característic de Catalunya. Així mateix, això obliga a estudiar, una mica per contrast, l'actitud d'uns altres catòlics, molt diferents, com els de la resta d'Espanya i alguns altres emmarcats al nostre país.

—L'estudi d'aquests diferents comportaments us devia dur a alguna conclusió.

—Efectivament. Una d'elles és que hi havia dues maneres d'entendre el cristianisme, traduïdes en dues actituds polítiques ben distintes. Per una banda tenim la Unió; per l'altra, els integristes (els qui secunden la teoria de la cruzada). Uns, per exigència de consciència, com Unió i alguns altres catòlics d'Acció Catalana, resten fidels a la República i a la Generalitat. Els altres, els integristes, fan la cruzada.

—Si hi havia clares diferències a l'hora d'actuar en cristià, també podem dir que existien clares diferències entre la Unió i altres partits polítics catalans, oi?

—Hi ha qui pensa que la Unió va ser un entremig de la Lliga i l'Esquerra. Però això no és exacte. L'entremig va ser, evidentment, Acció Catalana. Veuràs; generalment, els partits polítics, i les persones, es mouen d'esquerra a dreta (el mateix procés de l'escriptura). La Unió va actuar al revés. Va començar, per exemple, en les primeres eleccions, formant coalició amb la Lliga. Però va acabar al costat de la República i de la Generalitat. Essent al final de la guerra un partit prohibit i perseguit (la Llei de Responsabilitats polítiques de l'any 1939 el va declarar fora de la Llei, juntament amb uns altres 25 partits més). És a dir, la Unió va anar evolucionant cap a l'esquerra, evolució que va produir un cisma de dreta.

—Concretant més les característiques i diferències de la Unió amb els altres partits demòcrata-cristians, què en destacaríeu?

—Primer, la seva posició nacionalista integral. Un nacionalisme molt accentuat, però no separatista.

—La Unió, efectivament, ha manifestat sempre la seva catalanitat i el desig de plena autonomia dins d'un Estat federal.

—Un exemple d'aquest nacionalisme el trobem en el fet que quan en dels seus Congressos s'havia de trameure algun telegrama de simpatia als partits germans, per a la Unió, els partits germans són sempre, no els demòcrata-cristians, sinó els moviments autonomistes bascos, gallecs i valencians.

En segon lloc, jo destacaria el sentit social molt avançat, especialment per als catòlics d'aquell temps. I en tercer lloc, la seva inspiració cristiana en funció de la doctrina social de l'Església. D'una Església universal. Amb una total independència política de la jerarquia eclesiàstica. Fins a l'extrem que la Unió no té relacions amb la nunciatura, ni amb l'episcopat, ni fa romeries per anar a rebre benediccions papals.

—Quina va ser l'actuació de la Unió durant la guerra?

—Reprovació de l'alçament i acatament a l'autoritat que ells tenien per legítima. O sigui, per la República i la Generalitat. Amb la Generalitat va mantenir sempre una estreta col·laboració tècnica —en certs càrrecs administratius dins de la Generalitat—, però sense que això suposés una dependència política per part de la Unió, ja que va continuar a l'oposició. Aquesta actitud va ser palesada quan, l'agost del 1937, el President Companys va convocar el Parlament de Catalunya per a demanar una pròrroga del seu mandat presidencial i la ratificació dels acords de la Comissió Permanent del Parlament. Pau Romeva, aleshores diputat, va votar en contra, i va definir aquesta seva actitud, no personal, sinó de la Unió, com una actitud ciutadana activa. Havien passat moltes i greus coses i no es podia aprovar el que el President demanava. En Companys, malgrat les diferències ideològiques que els separaven, va agrair la seva presència i la seva honrada actitud política. Així mateix, i dins el pla d'actuació de la Unió durant la guerra, cal esmentar la que va tenir quan es va firmar el conveni entre el President Companys i la Creu Roja el dia 8 de desembre del 1936, mitjançant el qual s'autoritzava l'evacuació de personal no combatent, ancians, dones i nens, sense cap mena de limitació de nombre. L'única condició que va posar la Generalitat va ser que hi hagués a l'altra banda reciprocitat en el mateix sentit. Així, doncs, Lluís Vila-Abadal va intervenir per tal d'obtenir aquesta reciprocitat a través del doctor Vidal i Barraquer. Segons una carta de l'aleshores cardenal Pacelli al doctor Vidal i Barraquer, la Santa Seu va fer repetides gestions en aquest sentit, però sense cap resultat.

D'altra banda, totes aquelles persones de la Unió que es trobaven a l'estranger van fer repetits intents per arribar a una pau negociada i evitar una victòria total d'una part d'Espanya sobre l'altra. Aquesta gent, en contacte amb els catòlics francesos d'esquerra (Maritain, Mounier, Marc Sangnier, etc.) Van establir una mena de comitès. Davant d'això, la propaganda nacional de Burgos va reaccionar violen-

tament contra aquests grups. I una altra tasca de la Unió a tenir en compte van ser els repetits esforços de restablir el culte públic a Catalunya. A part de l'enorme quantitat de gent que van ajudar a sortir del país, etc., etc.

—Al llarg de tot el que heu estat dient, és evident que la Unió fou, i és, un partit de catòlics, però no un partit confessional.

Exactament. "No és un partit catòlic, sinó de catòlics". Això és molt important. Un historiador italià i pensant més aviat en la democràcia cristiana italiana, diu que la confessionalitat d'un partit, diguin el que diguin els estatuts, serà demostrable si d'una manera o altra la jerarquia incideix entre l'electorat per tal que aquest atorgui el seu vot a un determinat partit. Segons aquest criteri, doncs, la Unió no va ser un partit confessional, ja que la jerarquia més aviat es refiava de la Lliga.

—Quines van ser les figures més destacades de la Unió?

—En el moment de la seva fundació hem d'esmentar el doctor Lluís Vila-Abadal, Pau Romeva, Joan B. Roca i Cavall, Maurici Serrahima, i uns mesos després, quan la crisi d'Acció Catalana, motivada per la qüestió religiosa, un grup d'Acció va passar a la Unió, entre ells Coll i Alentorn i Carrasco i Formiguera.

—Acabem de parlar dels homes més destacables en el moment fundacional de la Unió. Què és, però, el més destacable del seu programa en aquells moments?

—L'inicial és molt imprecís i ells mateixos confessen que no sabien ben bé el que volien. Es va anar concretant, el seu programa polític, a mesura que s'anaven presentant problemes concrets que necessitaven una solució i acció política. Jo diria, arribats en aquest punt, que el que més caracteritza i defineix la Unió són els seus "fets". Tenim un exemple en la Llei de Contractes de Conreu, que Pau Romeva va defensar, malgrat haver-hi trobat molts defectes tècnics. Però la Unió va pensar que havia de votar a favor, ja que els defectes podien ser millorats i no hi havia res millor. Aquesta fou una oposició constructiva. A l'hora de la votació final, Pau Romeva va dir que: "Tinc raons a favor i en contra. Les raons a favor són de principi, i les raons en contra són d'aplicació, de detalls concrets. Per això, votaré a favor".

—Hi ha gent que qualifica, avui, i el que és més xocant, per a la història, la Unió com de dretes i conservadora. Quin fonament pot tenir aquest raonament?

—Fa uns mesos, Amando de Miguel, replicant a algú que havia dit que la Falange era socialista, va dir que "la

guerra civil havia estat la millor ocasió per a definir-se com d'esquerres o de dretes. I que no hi havia hagut cap falangista que s'hagués passat a l'esquerra". Dient el mateix, es pot dir que no hi va haver cap dirigent de la Unió que es passés a les dretes. Concretant més i degut a la situació d'aquells anys, podem trobar quatre factors per a definir-se de dretes o d'esquerres: social (conservadors i revolucionaris) — polític (demòcrates, parlamentaris i autoritaris) — nacionalista i religiós. La Unió, en la qüestió religiosa, defensa els drets de l'Església per raons purament democràtiques. En això, doncs, és en l'única ocasió en què es posa al costat de les dretes. En els altres tres factors es pronuncia — i els fets ho evidencien prou — com d'esquerres.

— Hem parlat extensament d'Unió Democràtica de Catalunya. Parlem ara de la tesi doctoral. ¿Quan la vau començar, per què us vau fixar en la Unió i a quin balanç o conclusions heu arribat?

— La vaig començar l'any 1972; per tant, he trigat tres anys a acabar-la. Jo diria que la vaig fer sobre la Unió, amb la qual no he tingut, ni tinc, cap vinculació, per una actitud de simpatia històrica pels homes que van viure tots aquests episodis. També i perquè dins del camp de la història de les idees polítiques, malgrat ser la Unió un partit minoritari quant a nombre de persones, em va semblar molt més digne d'atenció que altres partits de grans masses, com el lerrouxisme, per exemple, que no té cap interès doctrinal. I també, perquè, ahora, es toquen aspectes importants de l'actuació de l'Església catalana, que no he tocat massa a fons, solament aquells que d'una manera o altra estan vinculats amb Unió Democràtica de Catalunya, ja que l'Albert Manent està preparant un llibre sobre aquest tema. I, per últim, que les conclusions són evidentment un balanç d'uns fets històrics molt pròxims.

— Dèiem al començament de l'entrevista que Unió Democràtica de Catalunya (1931-1939) és el títol de la tesi doctoral presentada pel pare Hilari Ragner a la Facultat de Dret de la Universitat Central de Barcelona. En acabar, solament podem dir que Unió Democràtica de Catalunya (1931-1939) fou un tros important de la història del nostre país, i que ha representat una garantia de credibilitat política que constitueix una tendència fonamental per al futur.

Montserrat MINOBIS i PUNTONET

NOVETATS CATALANES DEL MES

EDITORIAL DOPESA

LA DONA, Maria-Aurèlia Capmany.

Col·lecció «Obres selectes i inèdites», 1. 800 pàgines. 700 ptes.

QUINZE ANYS DE CAFÉS DE BARCELONA, Josep M. Espinàs.

Fora de col·lecció. 128 pàgines. 650 ptes.

IMPLICACIÓ SOCIAL I HUMANA DEL TEATRE, Biografia apassionada de Cristina Valls. Gabriel Janer Manila. Col·lecció «Pinya de Rosa», 23. 248 pàgines. 300 ptes.

EL SEPARATISME CATALÀ DURANT LA GUERRA CIVIL, Manuel Cruells.

Col·lecció «Pinya de Rosa», 21. Premi Joan Estelrich 1975. 256 pàgs. 300 ptes.

REVOLUCIÓ I CONTRAREVOLUCIÓ A CATALUNYA (1936-1937), Carlos Semprún-Maura. Col·lecció «Pinya de Rosa», 20. 323 pàgines. 300 ptes.

LA NOVEL·LA DEL FUTUR, Anaïs Nin.

Col·lecció «Pinya de Rosa», 18. 256 pàgines. 280 ptes.

JOSEP ANSELM CLAVÉ I LA SEVA ÈPOCA (1824-1874), Josep M. Poblet.

Col·lecció «Pinya de Rosa», 12. 328 pàgines. 280 ptes.

EDITORIAL LAIA

PER TENIR AIGUA CORRENT, Simone Pellissier.

Col·lecció Biblioteca de Treball Junior (BTJ). 20 pàgines. 60 ptes.

LA VIDA DE LA GAVINA, François Manuel.

Col·lecció Biblioteca de Treball (BT). 28 pàgines. 60 ptes.

SALVADOR SEGUI: EL NOI DEL SUCRE, Josep M. Huertas Claveria.

(2.ª edició). Col·lecció «Les Eines», 11. 212 pàgines.

TE DEIX, AMOR, LA MAR COM A PENYORA, Carme Riera (Pròleg de Guillem Frontera). 2.ª edició. Col·lecció «Les Eines», 12. 120 pàgines.

GOMÀ VIDAL I BARRAQUER: DUES VISIONS ANTAGÒNIQUES DE L'ESGLÉSIA DE 1939, R. Comas (Pròleg de M. Batllori, S. J.). 2.ª ed. «Les Eines», 7.

LLENGUA STANDARD I NIVELLS DE LLENGUATGE, Lluís López del Castillo (Pròleg de Marta Mata). Col·lecció «Les Eines», 13. 368 pàgines.

IRLANDA, QUÈ EN FAS, DELS TEUS FILLS?, Heinrich Böll.

Col·lecció «Les Eines», 14. 136 pàgines.

LA POBLACIÓ A CATALUNYA, Lluís Recolons.

Col·lecció «Les Eines», 10. 264 pàgines.

EDITORIAL NOVA TERRA

LA DEMOCRÀCIA, PER FER QUÈ?, Josep Pallach.

Col·lecció «Noves actituds». 224 pàgines. 250 pessetes.

EDITORIAL PÒRTIC

SEIXANTA ANYS D'ANAR PEL MÓN, Eugeni Xammar. 2.ª edició (en rústega). Col·lecció «Memòries», 14. 582 pàgines amb il·lustracions.

SUBIRACHS O RETRAT DE L'ARTISTA COM A ESCULTOR ADULT, Maria-Aurèlia Capmany. Col·lecció «Pòrtic 71», 9. 160 pàgines amb il·lustracions.

DICCIONARI ANGLÈS-CATALÀ I CATALÀ-ANGLÈS (2.ª edició), Jordi Colomer. Col·lecció «Llibre de butxaca», 61. 255 pàgines.

UNA VEGADA HI HAVIA UN FIDEU MOLT LLARG, Guillem Viladot.

Col·lecció «Llibre de butxaca», 112. 250 pàgines.

EXÒTIQUES, Jordi Coca.

Col·lecció «Cristalls», 4. 52 pàgines amb il·lustracions.

EDITORIAL SELECTA (CATALÒNIA)

CRÒNICA DE LA VETLLA, Teresa Pàmies.

Col·lecció «Biblioteca Gasela», 6. 234 pàgines.

OBRA COMPLETA, Bernat Metge. A cura de Lola Badia i Xavier Lamuela.

Col·lecció «Biblioteca Gasela», 7. 300 pàgines.

EL JARDÍ DEL PROFETA I SORRA I ESCUMA, Kalhil Gibran.

Col·lecció «Biblioteca Selecta», 486. 150 pàgines.

ENCICLOPÈDIA CATALANA

GRAN ENCICLOPÈDIA CATALANA, volum 8.

Aquest volum comprèn des de GARRÓ a KEF. 2.200 ptes.

GALBA, Edicions

DETALL D'UNA ACCIÓ RUTINÀRIA, Manuel de Pedrolo.

Una sorprenent novel·la de Manuel de Pedrolo. Col·lecció «Narrativa», 1.

GENT DEL MEU EXILI, Teresa Pàmies.

Els records d'exili. Col·lecció «Narrativa», 2.

LLEGIU LLIBRES EN CATALÀ